

Utlåtande om förslaget till byggnadsordning i Askola och Borgnäs samt Pukkila och Mörskom

Nylands avfallsnämnd 27.08.2026 § 32
399/14.07.02/2026

Beredning

ansvarig avfallsinspektör Pamela Ek, ujlk@ujlk.fi, tfn. 020 690 145

Byggnads- och miljösektionen i Askola ber om Nylands avfallsnämnds utlåtande om förslaget till Askola, Mörskom, Borgnäs och Pukkila kommuners byggnadsordning (bilaga 3, på finska). Utlåtandet ombes tillställas senast 31.8.2026 kl 15.

Byggnads- och miljösektionen i Askola fungerar som byggnadstillsynsmyndighet i de ovan nämnda kommunerna. Nylands avfallsnämnd fungerar som avfallshanteringsmyndighet i Askola och Borgnäs.

Avfallshanteringsmyndigheten har tagit del av bestämmelserna om avfallshantering i förslaget till byggnadsordning.

Enligt stycke 25.4 i förslaget är byggande av ett fastighetsspecifikt avloppsvattensystem befriat från tillståndsplikt när byggnaden har så kallat bärvatten och är belägen utanför detaljplaneområdet. I samma punkt konstateras att planen för behandling av avloppsvatten godkänns i samband med behandlingen av bygglovet.

I stycke 41.1 i förslaget föreskrivs bland annat om avfallshanteringen att tillräckliga utrymmen ska anvisas för ordnandet av avfallshanteringen. Insamlingskärl för avfall, avfallsutrymmen (inklusive avfallstak, avfallsinhägnader och soprum) samt komposter eller komposter får inte förfula miljön. Vid behov ska insynsskydd planteras, ett staket byggas eller på annat sätt säkerställas att miljöbilden är god. Komposter och utedass ska placeras på ett avstånd av minst 5 meter från gränsen till grannfastigheten. En placering närmare gränsen förutsätter grannens skriftliga samtycke.

I 43 § i förslaget föreskrivs bland annat om rivning av en byggnad eller en del av en byggnad att rivningsplanen ska innehålla en utredning om mängden uppkommande byggavfall, sorteringen av avfallet samt eventuellt bygg- eller rivningsavfall som är farligt för hälsan eller miljön och om behandlingen av sådant avfall.

I stycke 45.2 i förslaget föreskrivs att avfallshanteringen på en byggarbetsplats ska vara planmässig. På byggarbetsplatsen ska det finnas tillräckliga utrymmen för ordnandet av avfallshanteringen, anpassade till byggarbetsplatsens storlek.

Avfallsnämndens utlåtande

Avfallsnämnden vill genom sitt utlåtande säkerställa att bestämmelserna om avfallshantering i förslaget till byggnadsordning inte står i strid med avfallshanteringsföreskrifterna eller med avfallslagstiftningens syfte och mål och inte heller försvårar ordnandet av avfallshanteringen.

Stycke 25.4

Avfallsnämnden anser det vara mycket viktigt att byggande och ändring av andra fastighetsspecifika avloppsvattensystem än avloppsvattensystem med så kallat bärvatten ska vara åtgärder som kräver bygglov.

Avfallshanteringen av avloppsvatten från bostadsfastigheternas fastighetsspecifika avloppssystem hör enligt avfallslagen till kommunens ansvar. I praktiken innebär detta att det kommunala avfallsbolaget är skyldigt att tömma avloppssystemens slam och transportera det till ett avloppsreningsverk för behandling. Därför föreskrivs det om underhållet av avloppssystemen och tillfartsvägarna till dem samt tömningen och transporten av slam i avfallshanteringsföreskrifterna (32 och 33 §).

För att slambilen ska kunna tömma slammet från ett sådant system är det mycket viktigt att anläggningen byggs på en plats på fastigheten till vilken tömmaren har tillgång fri från hinder. Därför föreskrivs det i avfallshanteringsföreskrifterna att fastighetsinnehavaren ansvarar för att körbanan och rutten till slambehållaren (avloppssystemet) är lämpliga för tömning samt i gott skick, fria från hinder och väl underhållna (32 §). Avståndet mellan slambehållaren som ska tömmas och slambilen får vara högst 150 meter.

Därför ska man fästa uppmärksamhet vid avloppssystemets placering på fastigheten då planen för behandling av avloppsvatten godkänns i samband med behandlingen av bygglovet. Ett fastighetsvist avloppsvattensystem ska byggas eller installeras på fastigheten på en plats som uppfyller avfallshanteringsföreskrifternas krav på placeringen av avloppsvattensystem på fastigheten. På detta sätt kan man vid behov på förhand påverka placeringen av avloppssystemet på fastigheten samt säkerställa att systemet uppfyller kraven i avfallshanteringsföreskrifterna och är ändamålsenligt dimensionerat.

Stycke 41.1

Avfallsnämnden anser att det är mycket bra att det i punkten föreskrivs att tillräckliga utrymmen ska anvisas för ordnandet av avfallshanteringen. Avfallsnämnden föreslår dock att det till punkten fogas en bestämmelse enligt vilken avfallssorteringen ska beaktas när utrymmen för avfallshanteringen anvisas. Bestämmelsen kunde formuleras så att tillräckliga utrymmen ska anvisas för ordnandet av avfallshanteringen och att de utrymmesbehov som avfallssorteringen förutsätter ska beaktas vid dimensioneringen och utformningen av utrymmena.

Avfallsnämnden påpekar att insamlingskärlens, avfallsutrymmens eller kompostorernas insynsskydd eller staket inte får försvåra eller förhindra tömningen av sopkärlet.

I 24 § i Nylands avfallsnämnds avfallshanteringsföreskrifter föreskrivs bland annat att sopkärlet ska placeras på en insamlingsplats, som inte har tröskel, trappa eller annat hinder. Om insamlingsplatsen finns i en inhägnad, under ett tak eller i ett avfallsrum, bör det finnas en ingång direkt utifrån. Sopkärlet ska placeras på ett vågrätt, slätt och för förflyttningen av sopkärlet lämpligt underlag. Insamlingsplatsen bör dimensioneras så att de olika avfallsslagens sopkärl kan flyttas till tömning utan att de övriga

sopkärnen behöver flyttas. De hjulförsedda, manuellt flyttbara sopkärnen ska placeras så att sopbilen obehindrat och tryggt kan komma fram till minst 10 meters avstånd från sopkärnen.

Avfallsnämnden ber därför att avfallshanteringsföreskrifterna beaktas i stycke 41.1 i byggnadsordningen till exempel genom att lägga till meningarna: "Insamlingskärlens, avfallsyttrymmens eller kompostornas insynsskydd eller staket får inte försvåra eller förhindra tömningen av sopkärlet" och "Därtill ska avfallshanteringsföreskrifterna följas gällande avfallets insamlingsplats och sopkärlets samt kompostorns placering."

Om kompostorer:

Avfallslagstiftningens, miljöministeriets och även EU:s mål är att öka det återvinningsbara avfallets återvinningsgrad. Bioavfallet har en central roll i detta arbete, och dess separatsamling och återvinning bör främjas.

I de största tätorterna på Nylands avfallsnämnds område är bostadsfastighetsinnehavarna enligt avfallsförordningen skyldiga att sortera bioavfallet separat från annat avfall. Kompostering på fastigheten är enligt avfallsförordningen och avfallshanteringsföreskrifterna ett tillåtet sätt att behandla det sorterade bioavfallet. Om bioavfallet inte komposteras i dessa tätorter ska det finnas ett separat bioavfallskärl på fastigheten vars tömning sköts av det kommunala avfallsbolaget.

I tätorterna i Askola och Borgnäs har man inte ännu skyldighet att sortera bioavfallet separat från annat avfall.

I och med bioskyldigheten har avfallshanteringsföreskrifterna anpassats och ändrats med hänsyn till lagstiftningens förändringar och erfarenheter från tillämpningen av föreskrifterna. Föreskrifterna ska vara tillräckligt precisa för att uppnå faktisk återvinning av bioavfall genom kompostering, men samtidigt tillräckligt flexibla för att främja kompostering och återvinning av bioavfall.

I avfallshanteringsföreskrifterna föreskrivs det om kompostorns placering att den ska placeras, byggas, användas och skötas så att den inte medför nedskräpning, olägenhet eller fara för hälsan, miljön eller grannarna (14 §). En kompostor kan också användas gemensamt av några närliggande fastigheter eller bostäder och avfallshanteringsmyndigheten uppmuntrar till användning av gemensam kompostor när mängden bioavfall är liten.

Avfallshanteringsmyndigheten upprätthåller ett register över all kompostering på området och utför komposteringsinspektioner systematiskt samt stickprovsvis. På detta sätt följer avfallshanteringsmyndigheten upp komposteringen på området.

Under åren 2021–2026 har avfallshanteringsmyndigheten genomfört över tusen komposteringsinspektioner på småhusfastigheter i Nylands avfallsnämnds tolv kommuner. Största delen är gjorda i Lojo centralort, Borgå centralort, Nummela i Vichtis samt Nickby och Söderkulla i Sibbo, där det är obligatoriskt att sortera bioavfallet separat. I Askola har 38 komposteringsinspektioner gjorts och i Borgnäs 29 st. Kompostorn är i många fall placerad bredvid avfallskärlet i omedelbar anslutning till tomtinfarten, oftast närmare än fem meter från grannens tomtgräns.

Utifrån erfarenheterna från inspektionerna sköts majoriteten av komposteringen ordentligt och orsakar inga olägenheter för miljön eller grannarna, oavsett kompostorns placering.

På basen av det ovan anförda anser avfallsnämnden att den föreslagna bestämmelsen i förslaget till byggnadsordning om kompostorns minimiavstånd till grannens gräns (5 m) är oändamålsenlig och onödig. Bestämmelsen grundar sig inte på upptäckta skador, utan försvårar kompostering och därmed återvinning av bioavfall. Detta strider mot avfallslagstiftningens, miljöministeriets och EU:s mål. I avfallshanteringsföreskrifterna föreskrivs ändå att en kompostor ska placeras så att den inte medför olägenhet för grannarna. På basen av erfarenheterna från inspektionerna anser avfallsnämnden att det inte bör finnas bestämmelser om kompostorns placering i byggnadsordningen.

Avfallsnämnden framför att bestämmelsen om att kompostorn ska placeras minst fem meter från tomtgränsen stryks från förslaget till byggnadsordning (stycke 41.1). En hänvisning till avfallshanteringsföreskrifterna kan fogas till stycket.

43 §

Om minskning av mängden av och skadligheten hos bygg- och rivningsavfall, separat insamling av bygg- och rivningsavfall samt målet för återvinning av bygg- och rivningsavfall föreskrivs i statsrådets förordning om avfall (978/2021). Avfallsnämnden föreslår därför att en hänvisning till avfallsförordningen läggs till i paragrafen.

Stycke 45.2

Avfallsnämnden anser att det är bra att det föreskrivs om byggarbetsplatsens avfallshantering.

Föredragande	Christine Perjala, jäteasiainpäälikkö / avfallshanteringschef
Beslutsförslag	Avfallsnämnden beslutar ge det ovan framförda som sitt utlåtande om förslaget till byggnadsordning i Askola och Borgnäs samt Pukkila och Mörskom. Paragrafen justeras genast.
Beslut	Avfallsnämnden beslutade ge det ovan framförda som sitt utlåtande om förslaget till byggnadsordning i Askola och Borgnäs samt Pukkila och Mörskom. Paragrafen justerades genast.